

7.6.2022

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikenneturvallisuuksmaksusta annetun lain 4 §:n sekä liikennevakuutuslain 87 §:n muuttamiseksi

Liikennevakuutusmaksujen yhteydessä perittävällä liikenneturvallisuuksmaksulla rahoitetaan onnettomuuksien tutkintaa sekä liikenneturvallisuuksvalistusta. Kuitenkin vain osa liikenteestä ja valistuksen kohteena olevista maksaa liikennevakuutusmaksua ja osallistuu siten kustannusten kattamiseen. Näin ollen liikenneturvallisuuksmaksussa on veroluonteisia piirteitä. Tästä johtuen merkittävä osa sillä katettavista kustannuksista pitäisi rahoittaa suoraan valtion budjetista, kuten tehdään monissa muissa Euroopan maissa.

Auton käytön kustannukset kaiken kaikkiaan ovat nousseet jyrkästi energiahintojen nopean nousun takia. Ne nousevat myös jatkossa muun muassa tiukkojen päästötavoitteiden seurauksena. Näillä muutoksilla on merkittäviä kilpailukykyä heikentäviä ja inflaatiota kiihdyttäviä vaikutuksia, joita pyritään nyt torjumaan hakemalla keinoja kustannusten alentamiseksi. Ongelmaa ratkotaan Suomen lisäksi Euroopan unionissa.

Esitetty korotus liikenneturvallisuuksmaksuun ei ole määrältään merkityksellinen. Suomessa liikenneturvallisuuksmaksuilla kerättävä summa on jo nyt merkittävästi suurempi kuin, mitä muut Pohjoismaat vastaavaan työhön ohjaavat. Tästä huolimatta liikenneturvallisuus on näissä maissa Suomea paremmalla tasolla. Suomessakin liikenneturvallisuus on kehittynyt koko ajan parempaan suuntaan ja kehittyä edelleen, vaikka asetetuista tavoitteista ollaankin jäljessä. Helpot valistukselliset keinot alkavat olla käytetty ja jäljellä ovat hankalimmat ja vaikeimmat kohderyhmät, kuten esimerkiksi moniongelmaiset tapaukset, joiden liikennekäyttäytymiseen ei valistuksella vaikuteta.

Liikennevakuutusmaksukertymän aleneminen johtuu siitä, että liikenneturvallisuus on parantunut. Vakuutusmaksut ovat sen seurauksena alentuneet, koska korvausmenoja joudutaan maksamaan aiempaa vähemmän. Toinen keskeinen syy on se, että liikennevakuutusyhtiöiden välille on saatu aikaan kilpailua, mikä on johtanut maksujen kohtuullistumiseen. Oikea maksutaso seuraa liikenneturvallisuuskehitystä ja onkin luontevaa, että turvallisuuden parantuessa maksun kertymä pienenee.

Myös yhteiskunnan muilla tavoitteilla on vaikutusta liikennevakuutusmaksujen kokonaismäärään ja niistä kertyvään liikenneturvallisuuksmaksuun. Autokantaa on tarkoitus uudistaa ja näin alentaa autokannan keski-ikä. Jos näin tapahtuu, autokannan kokonaisarvo nousee ja vakuutusmaksuja kerätään enemmän, jolloin liikenneturvallisuuksmaksujenkin osuus nousee.

Autokannan sähköistyminen taas tarkoittaa todennäköisesti sitä, että autoja on hankalampi korjata ja lunastuskynnys ylittyy helpommin ja siten maksettavat esinevahinkokorvaukset ovat aiempaa suurempia. Mikäli näin käy, niin vakuutusmaksut todennäköisesti nousevat korvausmenoja vastaavasti ja liikenneturvallisuuksmaksustakin kertyy silloin enemmän tuloja. Ajoneuvokannan uusiutuminen puolestaan parantaa liikenneturvallisuutta, kun ajoneuvoista johtuvat onnettomuudet vähenevät. Samoin autokannan uusiutuminen nostaa autokannan arvoa ja siihen kohdistuvia liikennevakuutusmaksuja.

Liikenneturvallisuuden edistäminen sekä onnettomuuksien tutkinta on tärkeää työtä ja niille pitää olla olemassa riittävä rahoitus. Ennen päätöksiä liikenneturvallisuusmaksun merkittävästä korottamisesta pitäisi kuitenkin mitata ja arvioida nykyisellä rahoituksella tehtävän työn vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta. Sen sijaan, että kokonaisrahoitusta vain kasvatetaan, pitäisi ensin selvittää kattavalla vaikutusten arvioinnilla se, mitä lisätulolla saadaan aikaan? Olisiko jo nykyisellä rahoituksella mahdollisuus saada tehokkaampaa ja vaikuttavampaa toimintaa?

Liikenteen kustannuskriisi on juuri nyt todellinen ongelma, eikä sellaisia toimenpiteitä pitäisi lisätä, joilla tilannetta pahennetaan. Ongelmaan haetaan ratkaisua laajasti koko yhteiskunnassa. Tästä johtuen juuri nyt pitäisi pidättäytyä myös esitetystä liikenneturvallisuusmaksun korotuksesta.

Autoliitolla ei ole muilta osin lausuttavaa hallituksen esityksen luonnokseen.

Kunnioittavasti,

Pasi Nieminen
Autoliitto Ry